

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ח', התשע"ג (2013)

במבחן נבדקים שלושה תחומים על-פי המפורט להלן:

- 1. הבנת הנקרא** – התחום נבדק באמצעות טקסטים מסוגות שונות, מסוגים שונים, בנושאים מגוונים ובהיקפים שונים, ובעקבותיהם שאלות "פתוחות" ו"סגורות". באמצעות השאלות נבדקים הממדים השונים של הבנת הנקרא המפורטים בטבלה ובנספח שלהלן. כל אחד מן הממדים נבדק באמצעות שאלות ברמות קושי שונות.
- 2. הבעה בכתב** – התחום נבדק באמצעות מטלות כתיבה בפרק הבעה בכתב, וגם באמצעות חלק מן השאלות בפרקים של הבנת הנקרא. מטלות הכתיבה נבדקות על-פי ממדי ההערכה המפורטים בטבלה ובנספח שלהלן.
- 3. לשון ומטה-לשון** – התחום נבדק בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובזיקה למטלות הכתיבה.

תחום	נושאים	ממדים	משקל יחסי	הערות
1. הבנת הנקרא	<ul style="list-style-type: none"> סוגי הטקסטים טקסט מידע (כגון טקסט מתוך אנציקלופדיה וטקסט מתוך כתב-עת) טקסט טיעון (שכנוע) טקסט שימושי (כגון דף הוראות ועלון מידע) 	<ul style="list-style-type: none"> ממדי הבנה* איתור מידע מפורש וארגונו מחדש (אחזור) פרשנות והיסק של מידע שאינו מפורש הערכה וביקורת 	כ-50%	<ul style="list-style-type: none"> היקף כל טקסט עד 700 מילים. ייתכנו גם טקסטים נלווים, רציפים ולא רציפים (כגון תמונות, טבלה, גרף והערות שוליים).
2. הבעה בכתב	<ul style="list-style-type: none"> מטלות הכתיבה סיכום לסוגיו (כולל או בורר) כתיבה למטרות שכנוע (טיעון) (כגון חוות דעת ומכתב תגובה) 	<ul style="list-style-type: none"> ממדי הערכה* התאמה לסוגה ולמטלה תוכן ומבנה לשון 	כ-35%	<ul style="list-style-type: none"> כתיבת הסיכום מוסבת לטקסט אחד או לכמה טקסטים (סיכום ממוזג). כתיבת הטיעון היא בזיקה לטקסט או לגרין.
3. לשון ומטה-לשון	<ul style="list-style-type: none"> מערכת הצורות (מבנה מילים ומשמעותן) תחביר פיסוק שם המספר 	<ul style="list-style-type: none"> ממדי הערכה זיהוי הבנה המרה תקינות 	כ-15%	<ul style="list-style-type: none"> השאלות כוללות מונחים דקדוקיים, אך אין נדרשת הגדרתם. ייתכנו שאלות הקשורות לשימוש במילון.

* ראו פירוט בנספח שלהלן.

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
טל" 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 1 מתוך 3 עמודים

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ח', התשע"ג

נספח למפרט

1. הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההבנה	
<p>א. איתור מידע מפורש וארגונו מחדש (אחזור) (כ-30%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור פרטים מפורשים (גלויים) בטקסט המרכזי ובטקסטים הנלווים (כגון עובדות, עמדות ורעיונות); • איסוף פרטי מידע גלויים מן הטקסט המרכזי ומן הטקסטים הנלווים וממקומות שונים; • זיהוי קשרים לוגיים גלויים (כגון זמן, סיבה ותוצאה, הכללה ופירוט, והסתייגות); • זיהוי המבנה הגלוי של הטקסט השלם או של הפסקה; • זיהוי הרצף הכרונולוגי בטקסט או בפסקה; • ארגון אחר של פרטי המידע בטקסט (כגון סידור מידע ברצף או שיבוץ מידע בטבלה). <p>ב. פרשנות והיסק של מידע שאינו מפורש (כ-50%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת הנושא העיקרי; • הבנת הרעיון המרכזי בטקסט; • הבנת רעיונות שונים בטקסט (לרבות רעיונות המנוסחים בשלילה או המנוגדים לציפיות); • הבנה של עמדות שונות המוצגות בטקסט; • הבנת מטרת הטקסט; • הבנת הפונה של כותב הטקסט; • הבנת קשרים לוגיים שאינם גלויים בין משפטים ובין פסקות בטקסט; • הבנת משמעות של מילים ושל צירופים דו-משמעיים או עמומים המתפענחים מתוך ההקשר; • הבנה של אִזכורים שונים המופיעים בטקסט; • מיון פרטי מידע ויצירת קטגוריות (הכללה); • השוואה בין רעיונות, בין מאפיינים או בין פרטי מידע אחרים; • מיזוג של פרטי מידע מן הטקסט; • מיזוג של פרטי מידע מן הטקסט המרכזי עם פרטי מידע מן הקטעים הנלווים; • הסקת מסקנות מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו; • הבנת תפקידם של רכיבי מבנה שאינם גלויים בטקסט; • הבנת תפקידיהם של אמצעים לשוניים-רטוריים; • הבנת תפקידיהם של הסימנים הגרפיים הנלווים לטקסט (כגון כוכבית, הדגשות ואיורים). 	
<p>ג. הערכה וביקורת (כ-20%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הערכת תוכן הטקסט ומבנהו וביקורת עליהם, בליווי הנמקה; • הערכת לשון הטקסט וביקורת עליה (כגון התאמת הלשון לסוגה ולמטרות הכותב); • הערכת עמדות שונות המוצגות בטקסט וביקורת עליהן; • השוואה או קישור בין המידע והרעיונות שבטקסט ובין ידע חיצוני, ניסיון אישי או עמדות של הקורא; • יישום המידע שבטקסט והמסקנות העולות ממנו בהקשרים אחרים; • העלאת השערות בנוגע לטקסט על סמך ידע כללי. 	

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל" 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 2 מתוך 3 עמודים

.2	<p>הבעה בכתב – פירוט ממדי הערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • התאמה לסוגה ולמטלה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. היענות לדרישות המטלה מבחינת היקף הכתיבה; ב. רלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה; ג. מודעות לנמען: שילוב המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט. • תוכן ומבנה (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד'; ב. טקסט עצמאי (לא מהוקשר); ג. התאמת המבנה הרטורי לסוגה, כנדרש במטלה; ד. יצירת רצף הגיוני בין הרעיונות בטקסט (לכידות); ה. קישור בין משפטים ובין פסקות (קישוריות). • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה, כנדרש במטלה; ב. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות; ג. תחביר: מבנה משפט תקין, התאם דקדוקי (מין, מספר, זמן, גוף ויידוע), שימוש תקין במילות יחס ובמילות קישור; ד. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק; ה. כתיב נכון (למעט כתיב מלא וחסר).
.3	<p>לשון ומטה-לשון – פירוט הנושאים</p> <ul style="list-style-type: none"> • אוצר מילים: מבנה (שורש ותבנית) ומשמעות בפועל ובשם; • חלקי הדיבור: פועל, שם עצם, שם פעולה, שם תואר, כינוי גוף, מילות יחס, מילות קישור; • צורות הפועל: פעיל, סביל, שם פועל, זמני הפועל; • הצירוף השמני: סמיכות, שם עצם ושם תואר (יידוע וריבוי); • סימני הפיסוק (למעט פסיק): הבנה ושימוש; • שם המספר: מספר מונה (יחיד, יחידה; רבים, רבות); • כתיב נכון: הישענות על ידע מטה-לשוני.

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל" 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 3 מתוך 3 עמודים